

Câștigul românilor în Pilonul II, dublu față de inflație în aproape 15 ani. Fondurile de pensii private obligatorii, cea mai bună formă de economisire pe termen lung pentru populație

Câștigul financiar obținut de români din Pilonul II de pensii private obligatorii este mai mult decât dublu față de actualizarea contribuțiilor brute doar cu rata inflației, pe întreaga perioadă de aproape 15 ani de funcționare a acestui sistem, potrivit calculelor APAPR. De asemenea, randamentul Pilonului II a depășit atât depozitele bancare în lei, cât și acumularea de euro, făcând din pensiile private cea mai eficientă formă de economisire pe termen lung dintre toate cele accesibile populației, în pofida numeroaselor crize economice și fluctuațiilor de pe piețele financiare din ultimii 15 ani.

Calculul din tabelul de mai jos reprezintă situația unui român cu salariul mediu pe economie care a contribuit lună de lună la Pilonul II din mai 2008 până în prezent. Datele compară acumularea în Pilonul II cu valorificarea aceluiași sume în alte moduri: dacă ar fi fost depuse în depozite bancare în lei, dacă ar fi fost actualizate doar cu rata inflației, respectiv dacă ar fi fost folosite pentru a acumula euro.

În cei 15 ani, suma contribuțiilor brute virate în Pilonul II ajunge la 22.406 lei, în timp ce suma acumulată (media tuturor fondurilor) se ridică la 28.305 lei. Diferența o reprezintă un câștig mediu de 5.900 lei, net de toate comisioanele, mai mult decât dublu față de actualizarea contribuțiilor brute doar cu inflația și net superior acumulării prin depozite bancare sau cumpărarea monedei euro.

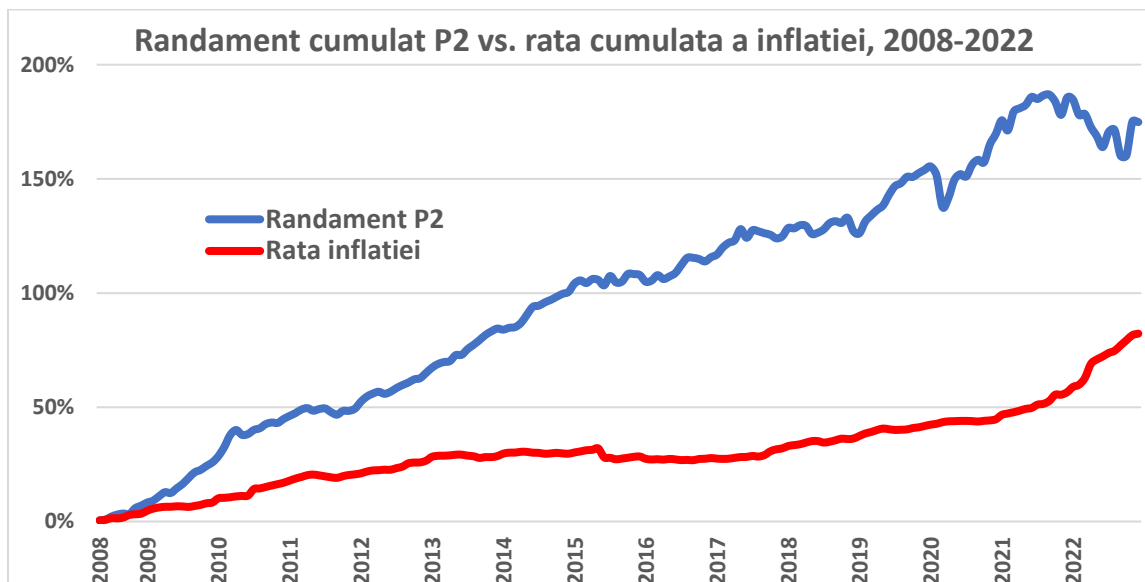
Situație pentru perioada 20.05.2008 - 31.12.2022 (toate sumele sunt în RON)	Suma brută contribuită	Suma netă acumulată	Câștig net al persoanei fizice
Media tuturor fondurilor de Pilon II	22.406	28.305	5.900
Aceeași sumă, depusă în depozite bancare (RON)		25.611	3.206
Aceeași sumă, actualizată doar cu rata inflației		25.010	2.604
Aceeași sumă, dacă ar fi fost cumpărat EUR		23.941	1.535

Sursa: calcule APAPR pe baza datelor publice ale ASF, INS, BNR

Pilonul II de pensii private obligatorii a generat un randament mediu anual de 7,16% pe întreaga sa durată de funcționare (20 mai 2008 – 31 decembrie 2022), comparativ cu o rată medie anuală a inflației de 4,19% pe aceeași perioadă, adică o performanță real-positivă robustă de trei puncte procentuale, pentru fiecare dintre cei aproape 15 ani de activitate. În toată această perioadă, fondurile de pensii din Pilonul II au făcut plăți în valoare totală de peste 1,1 miliarde RON către 88.202 de participanți și beneficiari (moștenitori).

La finele lui 2022, activele administrate de Pilonul II au atins valoarea de 96,4 miliarde RON, record istoric pentru sistem. În aproape 15 ani de activitate, în Pilonul II au fost virate contribuții brute în valoare de 79 miliarde RON. Diferența dintre activele nete la zi și contribuțiile brute, ajustate cu plățile deja realizate (ieșiri din sistem), o reprezintă un câștig în beneficiul exclusiv al participanților de 18,5 miliarde RON (cca. 3,8 miliarde EUR), net de toate comisioanele percepute de administratori.

Datele de mai sus denotă soliditatea și stabilitatea Pilonului II de pensii private, precum și faptul că, dincolo de scăderile conjuncturale din 2022, Pilonul II a generat pe toată durata de funcționare câștiguri investiționale importante în beneficiul celor aproape 8 milioane de români din sistem.

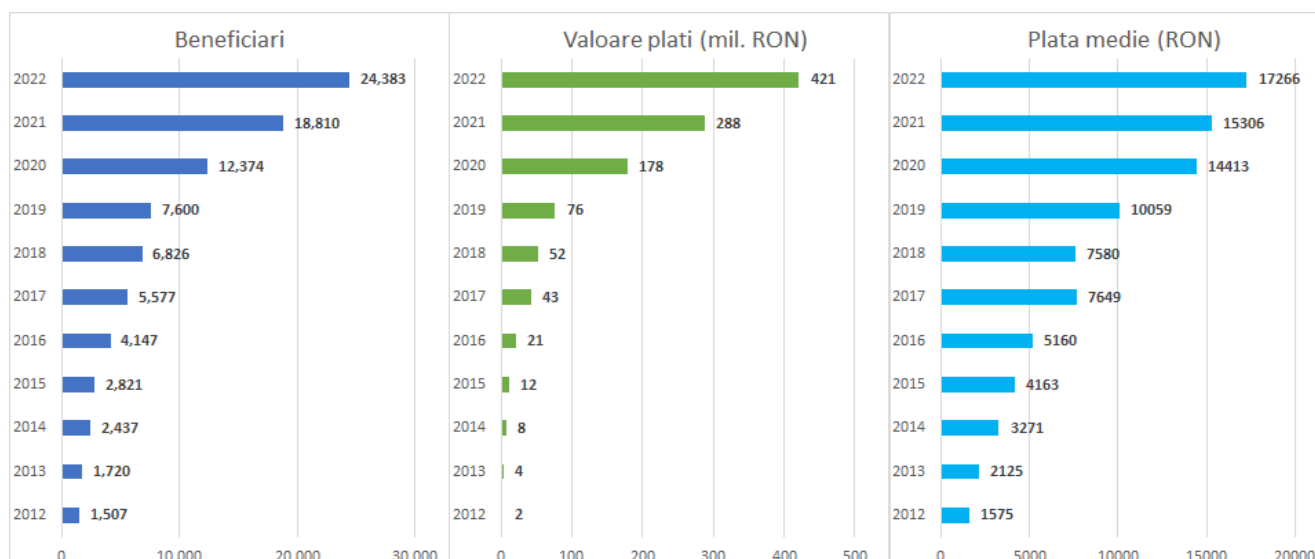

Sursa: calcule APAPR pe baza datelor publicate de ASF si INS

De altfel, 99,98% dintre plățile realizate către clienții Pilonului II reprezintă sume ce cuprind contribuțiile virate și câștiguri din investiții. Doar 0,02% din total (suma exactă: 253.967 RON) au vizat compensarea unor pierderi marginale ale unor participanți, în principal în cursul anului 2022, conform datelor APAPR. Potrivit Legii 411/2004, administratorii compensează din surse proprii (rezerva de capital numită provizion tehnic, constituită din comisioanele de administrare încasate în timp) orice eventuală diferență negativă dintre valoarea contului participanților și valoarea garantată (contribuții brute minus comisioanele legale de administrare) la momentul ieșirii din sistem (fie prin pensionare la termen, fie prin pensionare de invaliditate sau deces).

Cu alte cuvinte, chiar și atunci când piețele financiare traversează perioade dificile, marcate de volatilitate, administratorii preiau asupra lor povara financiară și compensează eventualele scăderi. În prezent, administratorii au constituit provizioane tehnice totale în valoare de 951 de milioane RON, mult superioare sumelor necesare efectiv pentru aceste compensări.

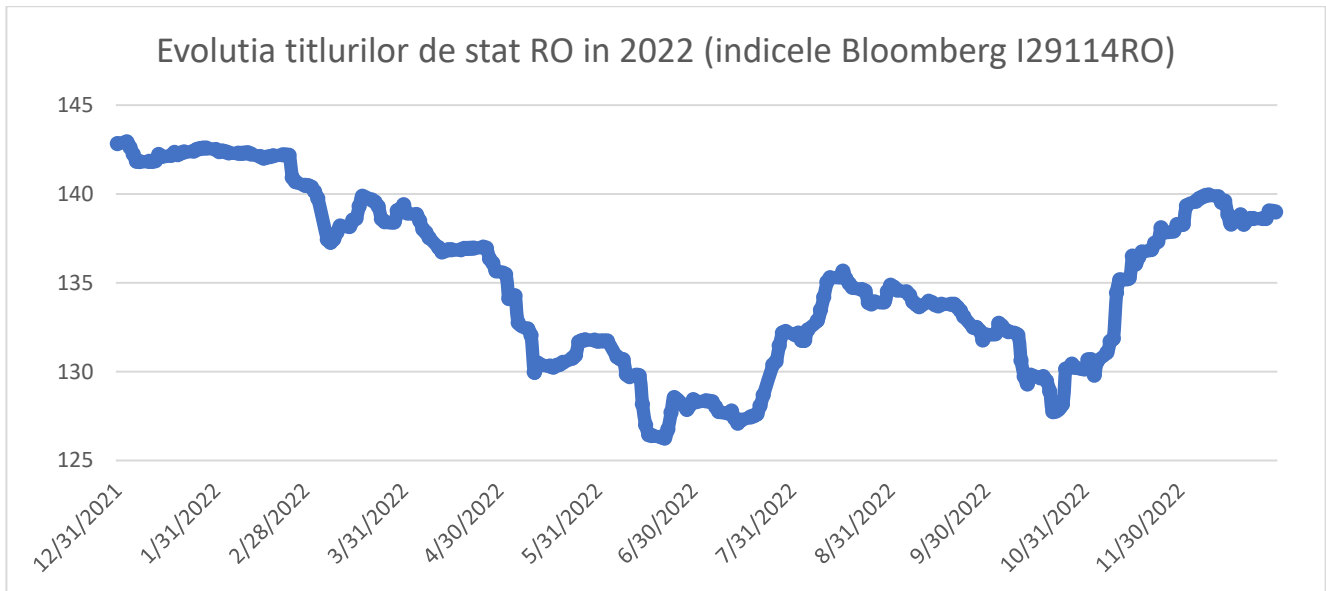
Evoluția plăților realizate de Pilonul II. După cum am precizat anterior, fondurile de pensii din Pilonul II au făcut plăți în valoare totală de peste 1,1 miliarde RON către 88.202 de participanți. Atât sumele, cât și numărul cazurilor de plată și valoarea medie platită sunt în continuă creștere an de an:

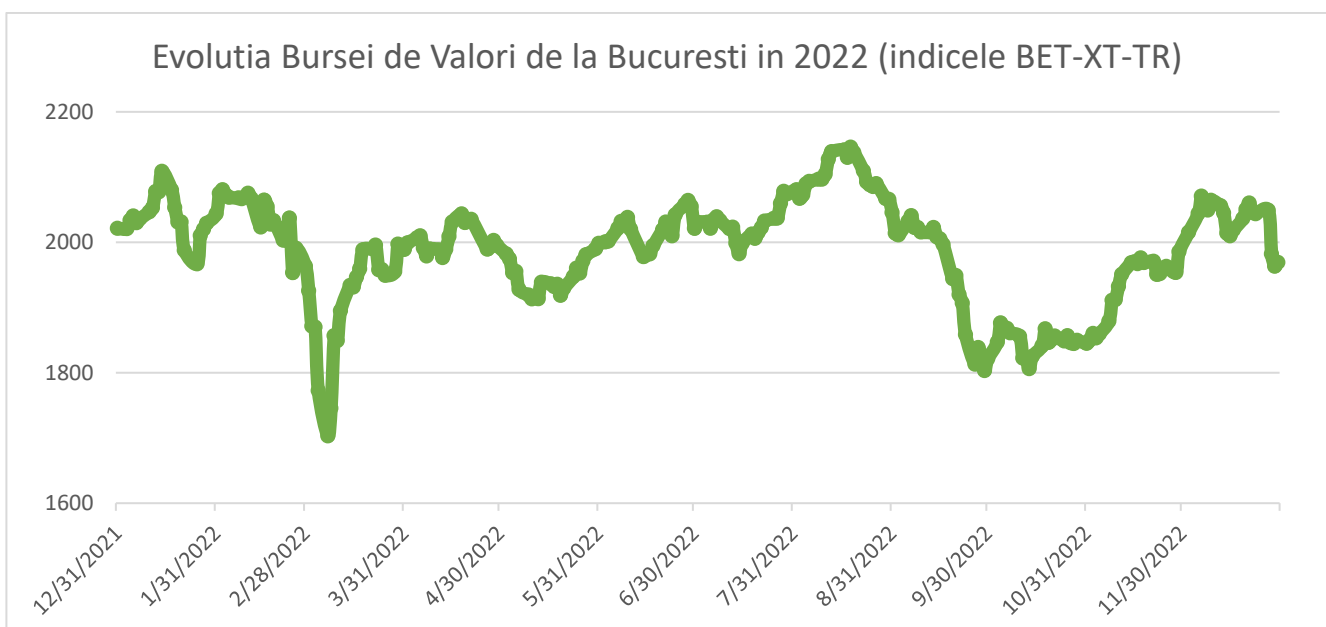
Sursa: calcule APAPR pe baza datelor publicate de ASF si administratori* (*doar pentru nov. si dec. 2022)

Context investițional. 2022 a reprezentat într-adevăr cel mai dificil an pentru Pilonul II, singurul pe minus în 15 ani de activitate. Războiul din Ucraina, inflația globală record pentru ultimele decenii, criza energetică, volatilitatea extremă de pe piețe au afectat toate categoriile de plasamente financiare. Valoarea titlurilor de stat ale României, precum și valoarea principalilor indici ai Bursei de Valori de la București au suferit scăderi de circa 3% în 2022, după fluctuații semnificative în cursul anului.

Potrivit datelor Bloomberg, prețurile titlurilor de stat românești au pierdut aproape 12% în prima jumătate a lui 2022, cotațiile revenind treptat pe finalul anului, rezultatul anual fiind -2,7%. Scăderea valorii titlurilor de stat este cauzată de majorarea inflației și a dobânzilor și este mai degrabă conjuncturală, întrucât toate titlurile de stat revin la prețul de emisiune în momentul maturizării.

Potrivit datelor publicate de Bursa de la București, indicele BET-XT-TR (un benchmark reprezentativ pentru plasamentele în acțiuni ale Pilonului II) a scăzut cu aproape 20% în perioada ianuarie 2022 – martie 2022, pe fondul izbucnirii războiului din Ucraina, crizei energetice și temerilor de recesiune globală. Ulterior, prețul acțiunilor listate a revenit treptat, a trecut printr-o nouă scădere de 16% la începutul toamnei și a încheiat 2022 cu -2,6%, prima scădere din ultimii 11 ani a unui indice „total return” (care include și dividendele plătite) de la Bursa de la București.

Informații utile. Fondurile de pensii private obligatorii (Pilonul II) fac plăți în următoarele situații:

Pilonul II pensii obligatorii	Din 15 dec. 2022 (OUG 174/2022)	Anterior
1. Deces. Moștenitorii legali sau testamentari sunt beneficiarii persoanei decedate.	Moștenitorii pot opta dacă primesc direct banii din P2 ai persoanei decedate sau în contul lor din P2.	Daca moștenitorii erau participanți P2, primeau sumele în contul lor din P2, fără posibilitatea de a opta pentru intrarea în posesie a banilor. Doar dacă nu erau participanți P2 intrau în posesia banilor.
2. Invaliditate	Participantul primește banii din P2 odată cu decizia de pensionare pentru invaliditate, indiferent de gradul de invaliditate.	Participantul primea banii din P2 doar în cazul pensionării pentru caz de invaliditate grad 1 sau 2, nerevizibilă, care prevedea incapacitatea de muncă.
3. Pensionare	Participantul primește banii din P2 odată cu decizia de pensionare pentru limită de vârstă în condițiile Legii pensiilor din sistemul public.	Participantul primea banii din P2 odată cu decizia de pensionare pentru limită de vârstă în condițiile Legii pensiilor din sistemul public.

Plata către participanți sau beneficiari se face la cererea acestora. Sumele sunt disponibile fie ca plată unică (toți banii deodată), fie ca plăți eşalonate (rate lunare egale) pe o perioadă de cel mult 5 ani. Tratatamentul fiscal al sumelor primite din Pilonul II este identic cu cel pentru veniturile din pensii din sistemul public. (Pilonul I).

Cum aflu la ce fond de pensii de Pilon II contribui?

Completând acest formular dezvoltat de ASF: <https://data.asfromania.ro/scr/adeziuniFP> , în 30 de secunde, doar cu nume și CNP. Ulterior, participantul poate lua legătura cu administratorul fondului său de pensii. Recomandări:

- Transmiterea unei copii după actul de identitate pentru actualizarea datelor personale;
- Solicitarea datelor de acces online (nume, parolă) la contul de pensie privată Pilon II;
- Solicitarea transmiterii scrisorii de informare anuală exclusiv pe e-mail.

În prezent, circa 870.000 de români au acces online la contul lor de pensie privată Pilon II, unde își pot consulta oricând valoarea la zi și istoricul de contribuții. Numărul acestora a crescut cu 11% în 2022. De asemenea, circa 650.000 de români au solicitat administratorilor să primească exclusiv în format electronic, pe e-mail, scrisoarea de informare anuală, potrivit datelor culese de APAPR de la administratori.